

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Martiny Radkové, Ph.D. a soudkyň JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobkyně **Z. A. a. s.**, se sídlem R. 790/23, T., zast. JUDr. Radkem Židlíkem, advokátem se sídlem tř. Tomáše Bati 1560, Zlín, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem v Olomouci, Jeremenkova 40a, **o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2014, č. j. KUOK 71954/2014, ve věci prohlášení plodiny kedluben za vysokocennou,**

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou žalobou žalobce brojil proti rozhodnutí, citovanému v záhlaví, jímž bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města

Přerova, odboru stavebního úřadu a životního prostředí, oddělení vodního hospodářství a zemědělství (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 6. 2014, čj. MMP/071901/2014/STAV/ZEM/He. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně nevyhověl návrhu žalobce ze dne 28. 11. 2013 a v pochybnostech prohlásil podle § 54 odst. 1 zákona č. 449/2011 Sb., o myslivosti, za vysokocennou plodinu kedluben (*Brassica oleracea* convar. *Gongylodes* L.), pěstovanou žalobcem v části zemědělského půdního bloku, vedeného v LPIS, čtverec 540-1140, kód bloku/díl 0004 v k. ú. Troubky nad Bečvou, tvořeném honebními pozemky p. č. 3837 až 3857.

[2] Žalobce **v žalobě** namítal, že aplikace a výklad § 54 odst. 1 zákon o myslivosti jsou v napadených rozhodnutích nesprávné. Žalobce je pěstitelem kedlubny a byl poškozen okusem kedlubny zajícem i přesto, že kedlubny chrání elektrickým ohradníkem. Vznesený nárok na náhradu škody Myslivecké sdružení Mezivodí odmítlo s tím, že kedlubna je vysokocenná plodina a podle § 54 odst. 1 zákona o myslivosti se v takovém případě škoda nehradí. V souladu s citovaným § 54 odst. 1 zákona o myslivosti požádal žalobce správní orgán I. stupně, nechť v pochybnostech určí, zda je kedlubna vysokocenná plodina. Správní orgány aplikovaly institut vysokocennosti plodiny tak, že je plodina pro zvěř atraktivní a zároveň si uživatelé honitby plní své zákonné povinnosti. Plnění zákonných povinností postavil žalovaný nad vlastnosti samotné plodiny a její cenu. Tento výklad považoval žalobce za rozporný s jazykovým výkladem § 54 odst. 1 zákona o myslivosti. Zákon nestanoví vyvinění odpovědnosti za škodu pro případ atraktivní plodiny či pro případ plnění zákonných povinností uživatelem honitby. Vysokocennost plodiny, tedy vlastnost spočívající ve vysoké ceně plodiny, nelze vnímat jako vlastnost spočívající v potravní atraktivitě pro zvěř či v tom, zda uživatel honitby plní své zákonné povinnosti. Pokud toto zákonodárce chtěl, stanovil by, že uživatel honitby je vyviněn, pokud si plní své zákonné povinnosti. Stejně tak zákonodárce mohl stanovit, že uživatel honitby neodpovídá za škodu způsobenou zvěří na potravně atraktivních plodinách. Předmětné ustanovení však stanoví pouze to, že uživatel honitby neodpovídá za škodu na vysokocenných plodinách, tedy dle názoru žalobce na plodinách, které se vyznačují vysokou cenou.

[3] Výklad žalovaného je v rozporu s účelovým výkladem, protože právní řád chrání vlastnické právo (dříve § 126 odst. 1 obč. z., nyní § 1042 NOZ, čl. 11 odst. 1 LZPS). Pro případ zásahu do vlastnického práva a způsobení škody obecně platí zásada povinnosti způsobenou škodu nahradit v plném rozsahu (§ 420 odst. 1 a § 442 odst. 1 obč. z., obdobně NOZ – avšak ten na případ nedopadá, škoda vznikla za doby účinnosti starého občanského zákoníku). Z důvodu specifické povahy myslivosti stanoví zákon zvláštní podmínky pro odpovědnost škůdce za jím způsobenou škodu a rozsah nahrazované škody. Jednou z podmínek je, že se nenahrazuje škoda na vysokocenných plodinách. Podle žalobce je institut vysokocennosti plodiny stanoven za účelem vyvážení práv a povinností pěstitelů plodin a uživatelů honiteb. Omezil odpovědnost uživatelů honiteb, aby neodpovídali za škodu na nepřiměřeně cenných plodinách, když nejsou schopni stoprocentně vznik škody ovlivnit, spíše jen minimalizovat. Zákon tak výrazně omezuje práva poškozeného na ochranu jeho vlastnictví, ale pouze ve výjimečných případech, tj. v případech vysokocenné plodiny, nikoli u obyčejných, běžně pěstovaných

plodin. Aby mohla být plodina považována za vysokocennou, musí svojí cenou přesahovat cenu běžně pěstěných plodin.

[4] Podle žalobce je výklad žalovaného nelogický. Zákon o myslivosti nestanoví pro uživatele honiteb žádnou povinnost vedoucí k ochraně vlastnického práva třetí osoby či k prevenci před způsobením škody. Ustanovení § 53 pouze stanoví, že uživatelé honiteb **mohou** činit opatření k zabránění škod způsobených zvěří. Uživatelé honiteb tedy nemohou porušit žádnou zákonnou povinnost, která by měla souvislost se vznikem škod zvěří, či která by měla chránit vlastnické právo třetí osoby. Institut vysokocennosti plodiny se tak nemůže řídit podle toho, zda uživatelé honitby plní své zákonné povinnosti, když žádné takovéto zákonné povinnosti nemají. Stejně tak je nelogické, aby potravní atraktivnost plodiny pro zvěř byla měřítkem pro její vysokocennost. Zvěř bude spásat a poškozovat tak pouze ty plodiny, které jí chutnají a jsou pro ni potravně atraktivní. Nechutné plodiny spásat jistě nebude. Odpovědnost uživatele honitby by tak podle výkladu žalovaného nikdy nevznikla, když uživatel honitby nemůže porušit povinnost, jež ze zákona nemá a navíc zvěř poškodí vždy pouze tu plodinu, která jí chutná a je pro ni potravně atraktivní.

[5] Výklad žalovaného je v rozporu se zásadou vyváženosti práv a povinností účastníků právních vztahů a jejich rovnosti. Žalobce není oprávněn přijmout účinná opatření proti vzniku škod, když nemůže zvěř za účelem ochrany svého majetku lovit či zraňovat (§ 10 zákona o myslivosti). Na druhou stranu je žalobce povinen strpět honitbu na svých pozemcích a nechat tedy zvěř poškozovat svůj majetek. Naopak uživatel honitby je oprávněn užívat honitbu, tedy pozemky žalobce a stejně tak je oprávněn činit kroky k předcházení škodám (regulace počtu zvěře, přikrmování, plašení, instalace pachových zábran apod.). Bylo by v rozporu se zásadou rovnosti a vyváženosti práv a povinností účastníků právních vztahů, kdyby žalobce musel strpět na svých pozemcích honitbu, nemohl se účinně bránit proti vzniku škod a zároveň by neměl nárok na náhradu vzniklých škod proti tomu, kdo na jeho pozemcích honitbu užívá a navíc má větší možnosti škodám zabránit.

[6] Žalobce také napadl to, že před přijetím závěru o plnění povinností uživatelem honitby k tomu správní orgán neprovedl žádné dokazování, tato otázka nebyla vůbec zkoumána, závěr byl překvapivý a nepředvídatelný. Dále žalobce brojil proti tomu, že přenesení posouzení vysokocennosti přesunul správní orgán na znalce, viz písm. f) str. 5 rozhodnutí. Zákon nestanoví, že vysokocennost plodiny určí znalec, posouzení měl provést správní orgán sám. Znalec může být ustanoven k posouzení odborných skutečností, např. by to bylo k určení ceny plodiny. Žalobci dále nebyla poskytnuta dostatečná doba k tomu, aby se seznámil s posudkem znalce, pětidenní doba nebyla dostačující. Znalec Ing. Stanislav Křenek nebyl ustanoven zákonným způsobem, nebyl vyslechnut, posudek neobsahuje bližší zdůvodnění. Posudek byl předložen uživatelem honitby, a přesto byl hodnocen jako znalecký posudek, nikoli jako písemný důkaz.

[7] Žalovaný v rozhodnutí nekonkretizoval, ze kterých vyjádření, částí posudku a zjištění správního orgánu vycházel. Odborným vyjádřením měl zřejmě žalovaný na

myslí odborné stanovisko Výzkumného ústavu rostlinné výroby, jiné ve spise není. Pokud ovšem není hodnocena znalecká zpráva Ing. Igora Hájka, jejíž závěry jsou v rozporu se závěry znalce. Přesto žalovaný uzavřel, že citované odborné stanovisko VÚRV neobsahuje žádné konkrétní skutečnosti relevantní pro věc. Není pak jasné, jak z něj mohlo rozhodnutí vycházet. Navíc se ono odborné stanovisko vyjadřuje k věci tak, že vysokocennost atraktivních plodin typu kukuřice, slunečnice, řepky, ale také zeleniny lze stanovit pouze v případech a za předpokladu, že budou pěstovány na omezených plochách jako šlechtitelský materiál nebo plodiny určené pro pokusné a výzkumné účely včetně vazeb na vývojová stadia plodin dotovaných a zdravotně nezávadných. V tom je právě ta zvláštnost, která odděluje běžné pěstování plodin od pěstování charakterizující (vymezující) požadavky vysokocenné plodiny. Tento závěr je v přímém rozporu s výkladem a aplikací institutu vysokocennosti plodin, užitém žalovaným. Rovněž pak není jasné, o jaká zjištění správního orgánu žalovaný své rozhodnutí opřel. Podle žalobce žádné zjištění správního orgánu nebylo učiněno a tak z něj žalovaný nemohl vycházet. I přes procesní vady žalobce požádal v rámci zachování zásady právní jistoty a ekonomičnosti řízení soud o právní názor na výklad a aplikaci institutu vysokocennosti. V případě neshledání vysokocennosti kedlubny žalobce žádal soud, aby vyslovil názor, jak má procesně rozhodnout správní orgán, zda vyslovit že plodina není vysokocenná či řízení zastavit s tímtéž odůvodněním. Jinými slovy, zda správní orgán může rozhodnout, že plodina vysokocenná není, když jí zákon svěřuje pouze rozhodnutí, zda vysokocenná je.

[8] Žalovaný ve **vyjádření k žalobě** uvedl, že předmětem žaloby je prohlášení kedlubny za vysokocennou plodinu, nikoliv otázka náhrady škody, ta je předmětem samostatného řízení u Okresního soudu v Přerově. Žalovaný aplikoval v předmětné věci všechna ustanovení části šesté zákona o myslivosti a § 54 odst. 1 tohoto zákona zvolil gramatický výklad, přičemž vzal v úvahu judikaturu Nejvyššího správního soudu k problematice myslivosti, jako souboru činností prováděných v přírodě k volně žijící zvěři, jako součásti ekosystému.

[9] Žalobce vykládá § 54 odst. 1 zákona o myslivosti jednostranně a s důrazem na ochranu zájmů žalobce jako nájemce pozemků, aniž by respektoval zájmy myslivosti. Pokud podle žalobce odpovědnost nese Myslivecké sdružení Mezivodí, opomíjí skutečnost, že zajíc polní je zvěří obhospodařovanou lovem ve smyslu § 2 písm. a) až d), písm. h) zákona o myslivosti a je předmětem výkonu práva myslivosti. Žalobce užívá pojem *volně žijící zvěř* nesprávně. Argumentace žalobce nebere v úvahu, že zajíc polní se vyskytuje běžně v ekosystému a je součástí širších vztahů v ekosystému. Žádost žalobce o náhradu škodu vůči Mysliveckému sdružení Mezivodí nesouvisí s předmětem žaloby a týká se řízení u Okresního soudu v Přerově.

[10] Správní orgán I. stupně aplikoval § 54 odst. 1 zákona o myslivosti a vydal své rozhodnutí na základě správní úvahy, která je spojena s interpretací příslušného ustanovení. Přitom byl povinen se řídit judikaturou a závazným právním názorem zrušujícího rozhodnutí žalovaného.

[11] Podle žalobce atraktivita plodiny není v příčinné souvislosti s řádným plněním povinností uživatelem honitby. Podle žalovaného je na vůli žalobce jako pěstitele zeleniny, aby v dané lokalitě pěstoval plodiny, které lze vzhledem k době pěstování, času sklizně a možnosti pěstitele vhodně ochránit. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyjádřil názor, že uživatel honitby nemá možnost ovlivnit sortiment pěstovaných plodin a životní potřeby volně žijící zvěře, která je obhospodařována lovem [§ 2 písm. b) a d) zákona o myslivosti].

[12] Žalovaný souhlasí, že institut vysokocennosti plodiny slouží k ochraně myslivosti. Zákonodárce v § 54 odst. 1 zákona o myslivosti ponechává nakládání s vysokocenností plodiny na správní úvaze orgánu státní správy myslivosti, který rozhoduje v pochybnostech. Nadto zákonodárce na žádném místě zákona o myslivosti ani v prováděcích vyhláškách taxativně nevyjmenovává druhy plodin vysokocenných. V dané věci je třeba, aby o statutu plodiny kedluben rozhodl nestranný soud.

[13] Oproti žalobci žalovaný trval na tom, že tržní cena kedlubny je významná, ale je jen jedním z hledisek posouzení její vysokocennosti. Ani zákonodárce neměl na mysli v § 54 odst. 1 zákona o myslivosti pouze tržní cenu plodiny.

[14] Žalovaný považoval za zavádějící názor žalobce, že správní orgány s odkazem na atraktivitu plodiny daly přednost právům uživatele honitby před právem vlastníků v honitbě, tedy přednost výkonu práva myslivosti před právem vlastníka pozemku vlastnit půdu a pěstovat na ní plodiny za účelem zisku. Žalovaný kontroval, že pojem *atraktivita plodiny* je vyřčena v jiné souvislosti na straně 5 písm. k) napadeného rozhodnutí („*nekonkretizovaná atraktivita plodiny pro zvěř k prohlášení za vysokocennou nepostačuje*“). Skutečnost, která plodina je pro zvěř nejvíce atraktivní, je dána *vis maior* životními potřebami druhu zvěře, která je obhospodařována lovem.

[15] Žalovaný nesouhlasil s žalobcem, že vyložil pojem vysokocennosti plodiny v rozporu s gramatickým výkladem a nepochopil § 54 odst. 1 zákona o myslivosti. Podle žalovaného citované ustanovení dává orgánu státní správy myslivosti věcnou příslušnost v dané konkrétní věci rozhodnout v pochybnostech o tom, která plodina je vysokocenná. Otázka náhrady škody není předmětem žaloby. Přesto žalovaný uvedl, že náhrada škody je upravena v § 52 a § 53 zákona o myslivosti. Již návětí části šesté tuto skutečnost deklaruje. Jde o prevenční povinnost, jejíž nesplnění je důvodem k závěru o spoluzavinění poškozeného za vznik škody. Úvahy žalobce, co by mohl zákonodárce stanovit o odpovědnosti za škody na atraktivních plodinách, nejsou předmětem žaloby a pouze odvádějí pozornost od zásadní otázky, kterou je výklad § 54 odst. 1 zákona o myslivosti. Žalobce mylně pokládá skutečnost, že na jeho pozemcích je součástí ekosystému rovněž zvěř obhospodařovaná lovem, za porušení zásady ochrany vlastnického práva. Úprava odpovědnosti v zákoně o myslivosti je však zvláštní k obecné odpovědnosti podle občanského zákoníku. Užitím pojmu (účelová interpretace zákona o myslivosti) žalobce odvádí pozornost od předmětu řízení. Interpretace nemůže být účelová, má naopak přiznat význam znakům, které zákonodárce v právní normě vyjadřuje. Žalovaný se bránil, že nebyla

porušena rovnost účastníků ve správním řízení – správní orgán přijal žádost o zahájení řízení, přijal znalecký posudek, pořízený žalobcem, a nezkrátil práva žalobce.

[16] K námitce, že žalovaný neprávě posuzuje míru plnění povinností žalobce, žalovaný uvedl, že akceptoval skutečnosti uvedené v prvostupňovém spisu. Správní orgán I. stupně zjistil, že uživatel honitby řádně hospodaří s volně žijící, lovem obhospodařovanou zvěří (zjištěno ze záznamů mysliveckého plánování a myslivecké statistiky, kterou uživatel pravidelně vykazuje u správního orgánu I. stupně).

[17] K namítaným procesním vadám se vyjádřil žalovaný takto: Správní orgán I. stupně správně přibral znalce a využil tak umožněnou formu shromažďování důkazů. Argument, že je to v rozporu s § 54 odst. 1 zákona o myslivosti, je nesprávný a absurdní. Správní orgán je vázán § 3 správního řádu, přibrání znalce je standardní způsob dokazování ve správním řízení, správní orgán tak nepřenesl posouzení vysokocennosti kedlubny na znalce neoprávněně. Lhůta pro vyjádření k podkladům rozhodnutí v délce 5 dnů je dostatečná, žalobce byl vyzván opakovaně. Výtky, že znalec nebyl ustanoven, je nedůvodná, neboť znalecký posudek předložil sám žalobce a správní orgán jej užil jako jeden z podkladů rozhodnutí, nikoli jako důkaz. To správní orgán akceptoval jako projev rovnosti účastníků řízení podle § 27 odst. 1 a 2 správního řádu. Se znaleckým posudkem Ing. Stanislava Křenka byl žalobce při seznamování s podklady rozhodnutí seznámen. Žalobce nemá pravdu, když tvrdí, že dokazování zůstalo neúplné, že znalecký posudek má povahu nepřímého důkazu, dokazování netvoří logický a uzavřený okruh, který umožňuje přijmout objektivní závěr. Správní orgán vyžádal usnesením znalecký posudek podle § 56 správního řádu Výzkumný ústav rostlinné výroby Praha Ruzyně. Správnímu orgánu bylo zasláno odborné stanovisko k předmětu řízení. Žalobce si nechal rovněž vypracovat znalecký posudek Ing. I. H.. Uživatel honitby dodal posudek znalce Ing. S. K..

[18] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 26. 8. 2014.

[19] Ze správního spisu soud zjistil, že dne 29. 11. 2013 požádal žalobce o posouzení vysokocenné plodiny a navrhl, aby správní orgán prohlásil, že kedlubna není vysokocenná plodina. Svůj návrh žalobce odůvodnil tím, že požádal o náhradu škody Myslivecké sdružení Mezivodí, které s úhradou škody nesouhlasí a vznikl spor. K žádosti byly přiloženy daňový doklad č. 2013911 vystavený žalobcem vůči ZELTR odbytové družstvo, členu koncernu Zeltr, ze dne 31. 8. 2013, mj. obsahující údaje o kedlubně – 2.848 ks, v ceně 4 Kč/ks, celkem 13.100,80 Kč; dále vyčíslení škody ze dne 10. 9. 2013 a ze dne 17. 10. 2013. Přílohou žádosti je neoznačený nedatovaný (a bez uvedení autorů) výňatek pravidel Ministerstva zemědělství „Posuzování vysokocenné plodiny podle § 54 zákona o myslivosti ...“. Podle těchto pravidel se za

vysokocenné považují plodiny pouze podle ekonomického hlediska a nepovažují se za ně brambory či kukuřice, které jsou rovněž zeleninou a jsou pěstovány na velkých plochách s nízkými náklady a s předpokládaným ziskem. Vysokocennost atraktivních plodin spočívá v tom, že se pěstují jako šlechtitelský materiál, pro pokusné, výzkumné účely, na omezených plochách.

[20] Oznámení o zahájení řízení bylo doručeno žalobci, Mysliveckému sdružení Mezivodí a Honebnímu společenstvu Troubky, Henčlov.

[21] K výzvě správního orgánu I. stupně, zda byla pěstována kedlubna dotázanou či jinými subjekty a na jaké ploše, Troubecká hospodářská a. s., subjekt hospodařící v dané lokalitě na největší ploše v Troubkách a okolí uvedl, že kedlubnu nepěstují, pěstuje ji jen žalobce.

[22] Podle záznamu ze dne 10. 12. 2013 o telefonickém dotazu a odpovědi Agentury pro zemědělství a venkov Přerov pěstuje žalobce kedlubny systémem IPZ (integrovaná produkce zeleniny a ovoce), jenž se vyznačuje alternativními, ekologicky přijatelnými metodami, s minimalizací cizorodých látek a zvýšení kvality zeleniny. Pěstitelé, kteří splní podmínky, označují zeleninu jako jakostní a zdravou, žalobce na její pěstování čerpá dotace.

[23] Dne 10. 12. 2013 byli vyzváni účastníci řízení k seznámení se s podklady rozhodnutí.

[24] Podle elektronického sdělení ze dne 17. 12. 2013 žalobce pěstoval kedlubny na ploše 2 hektarů.

[25] Podle sdělení krajské správy ČSÚ v Olomouci ze dne 17. 12. 2013 byl pěstován kedluben v roce 2013 v Olomouckém kraji na celkové ploše 183 ha.

[26] Dne 20. 12. 2013 prohlásil správní orgán I. stupně kedluben za vysokocennou plodinu, protože pojem *vysokocenná plodina* je pojem, který se vyskytuje pouze v zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb. a vyskytoval se rovněž v jeho předchůdcích č. 227/1947 Sb. (§ 41 odst. 5) a č. 23/1962 Sb. (§ 34 odst. 5), na které citací (obdobné znění jako dnes) správní orgán I. stupně odkázal. Dále tento orgán odkázal na článek *Vysokocenné plodiny ve vztahu k myslivosti* autorů JUDr. Antonína Charváta a ing. Jana Mikulky, CSc., v časopise Svět myslivosti č. 12/2007 a metodickou příručku Ministerstva zemědělství (ústředního orgánu státní správy myslivosti) z roku 2012 *Uplatňování náhrad škod způsobovaných zvěří* od stejných autorů (dále „metodická příručka“). Správní orgán I. stupně konstatoval absenci definice v obecně závazných právních předpisech a rozhodnutích soudů a uvedl, že vyšel z metodické příručky Ministerstva zemědělství, přičemž definovaný pojem podřadil pod zjištěný skutkový stav. Žalobce sám označil kedluben jako běžnou plodinu pěstovanou pro konzumní účely na ploše asi 10 ha, nikoliv na omezených plochách jako šlechtitelský materiál nebo jako plodiny pro pokusné či výzkumné účely. Dále bylo zjištěno, že kedluben pěstuje v dané lokalitě pouze žalobce. Skutečnost, že v Olomouckém kraji bylo v roce 2013 zjištěno pěstování

kedlubnu na 183 ha, vyhodnotil správní úřad jako nerelevantní informaci. Ve vyčíslení škody žalobce uvedl celkovou plochu pěstování 9,28 ha, z toho škody na 2 ha s počtem 120.000 kedlubnů. Žalobce poté upřesnil, že kedluben byl pěstován na 2 ha. Z internetových stránek žalobce www.zeltr.eu správní úřad zjistil systém pěstování zeleniny formou IPZ, ochranná známka IPZ byla registrována Úřadem průmyslového vlastnictví. Skutkový závěr zněl, že kedluben je pěstován uvnitř zemědělského půdního bloku na honebních pozemcích ve vlastnictví různých fyzických osob a právnické osoby. Blok byl dle tvrzení žalobce oplocen pletivem nebo opatřen elektrickým ohradníkem v kombinaci s přikrytím textilií (agril). Přesto došlo ke škodám způsobeným zvěří, jako původce byl označen zajíc polní, což nerozporuje žádná ze stran. Podle Mysliveckého sdružení Mezivodí jsou tato opatření málo účinná. Sporný je výklad metodických a právně nezávazných pravidel k oceňování škod. Za použití definice pojmu vysokocenná plodina metodické příručky je zřejmé, že porost kedlubny se vyznačoval svým charakterem a povahou zvláštnostmi. Předně se jednalo o souvislý porost na izolované ploše. Tato plodina je ze své podstaty atraktivní pro zdejší druhy drobné zvěře, zejména zajíce polního. Kolem předmětného bloku jsou honební pouze pozemky, vedou až k silnici, zajíc polní na ně má neomezený a neztížený přístup. Způsob pěstování v systému IPZ předpokládá zvýšené náklady na dražší, ale k životnímu prostředí šetrnější používání přípravků na podporu růstu a ochranu před škůdci. Pěstitel musí vynakládat časově a finančně náročnější vstupy a péči při pěstování této plodiny, na to pěstitel čerpá dotace. Tím je celková hodnota vypěstovaného kedlubnu vyšší než u kedlubnů vypěstovaných mimo systém IPZ u jiných pěstitelů. Podle úřadu není žádoucí jako nejvíce rozhodující kritérium hodnotit tržní cenu plodiny. Kedluben byl pěstován v souvislejším porostu v dané oblasti pouze v jedné části, tím byla plodina obzvláště atraktivní pro zvěř, zejména zajíce polního. Plodiny pěstované v IPZ mají ze své povahy vyšší význam a spotřebitelskou hodnotu i proti plodinám pěstovaných mimo IPZ, i z hlediska očekávání dotací. O to větší význam má ochrana těchto kultur před zvěří, kterou by měl činit pěstitel včetně nutné spolupráce s uživatelem honitby. Uživatel nejbližší honitby by se neměl spokojit s tím, že nikdy nebude hradit škody podle § 54 odst. 1 zákona o myslivosti. Vhodnou koordinací odlovu nebo odchytu zvěře z rizikových lokalit může být nápomocen snížením rizika vzniku škod, další způsob je v přímé spolupráci s pěstitelem při dozoru a preventivních opatřeních na obvodech jinak dočasně ohrožených kultur.

[27] V odvolání žalobce namítal, že vysokocennost kedlubny byla posuzována z hlediska zajíce polního, a nikoliv z pozice orgánu státní správy myslivosti. Troubecká hospodářská a. s. nepěstuje zeleninu vůbec, jen obiloviny a vypsál řadu pěstitelů kedlubny v dané lokalitě. Cenu kedlubnu ovlivňuje i cena kedlubnů pěstovaných mimo IPZ. Nemožnost čerpání dotací nemůže vést k závěru, že kedluben je vysokocenná plodina. V IPZ se pěstuje v ČR 61 % zeleniny. Finanční náročnost pěstování kedlubny se týká ekologičtějšího pěstování, nikoli ochrany před zvěří. Ceny kedlubnů pěstovaných v IPZ nejsou vyšší než pěstovaných mimo tento systém, což potvrzují závěry znalce Ing. H. ve zprávě ze dne 15. 1. 2014, přiložené k odvolání. Tvrzení Mysliveckého sdružení Mezivodí o málo účinné ochraně jsou účelová. Žalobce činí maximální opatření, které je v daném případě možné činit. Pokud by měl zavést účinnější ochranu, musel by kolem plodiny vybudovat betonový

plot 160 cm vysoký se základy do země asi 60 cm, což není při daném způsobu pěstování různých druhů zeleniny na jedné ploše technicky ani reálně možné. Při posouzení věci úřadu unikl smysl § 52 zákona o myslivosti o ochraně vlastnického práva (hradí se škoda na polních plodinách). Ust. § 54 zákona o myslivosti stanoví výjimky pro ochranu osoby odpovědné za škodu před hrazením neúměrně vysoké škody, tj. u vysokocenných plodin. Při hodnocení vysokocennosti by měly být vzaty v úvahu všechny okolnosti a zákonem chráněné zájmy. Žalobce je sankcionován za to, že se snaží pěstovat zeleninu ve vysoké kvalitě, ekologicky šetrným způsobem. Úmyslem zákonodárce jistě nebylo hradit škody způsobené zvěří pouze na konvenčně pěstované zelenině, tj. mimo systém IPZ. Z rozhodnutí vyplývá, že bude pěstovat zeleninu jako atraktivní žrádlo pro zajíce anebo ho nebude pěstovat vůbec.

[28] Myslivecké sdružení Mezivodí se k odvolání vyjádřilo tak, že kedluben v dané lokalitě pěstoval jen žalobce a pěstební pozemky nebyly dostatečně zabezpečeny proti okusu zvěře, zejména zajíce polního. Tento pozemek byl zčásti zatopen vodou, kterou čerpal plovákovým čerpadlem do lánu sousední kukuřice ruský mluvící muž (viz zápis MS Troubky). Oplocení bylo naprosto nefunkční, od cesty směr Přerov chybělo. Důkladné zaplacení by škodám zabránilo.

[29] Své odvolání žalobce doplnil o vyjádření Zelinářské unie k Integrovanému systému produkce zelenin a vysokocennosti plodin vypěstovaných v IPZ, podle kterého je pěstování zeleniny v IPZ převažujícím způsobem (na 5.951 ha z 9.274 ha) a nelze takto vypěstovanou zeleninu považovat proto za vysokocennou. Cena je totiž daná trhem, stejně pro plodiny v IPZ i mimo. Plodiny se nevyznačují zvláštnostmi, které by měly vést k nehrazení škod. Podle znalecké zprávy Ing. I. H. nelze určit z podkladů o nákladovosti a ziskovosti (7 – 8 Kč z m² u kedlubnu oproti např. bramborám s 20 - 25 Kč na m² či česneku s 50 – 70 Kč na m²), že kedluben je vysokocenný, ziskovost u veškeré zeleniny je vysoká, kedluben z IPZ je méně ziskový. Nelze však obecně konstatovat, že kedluben z IPZ je ceněn více než plodina pěstovaná mimo IPZ. Cenu určuje trh. Metodická příručka za vysokocennou považuje zeleninu, ale kedluben je obsažen na str. 52 v tabulce, takže vysokocenný není.

[30] Žalovaný odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu dne 6. 3. 2014 a definoval, že za vysokocennou lze důvodně prohlásit takovou plodinu v honitbě, kdy lze vzhledem k míře atraktivity pro zvěř, způsobu pěstování nebo jedinečnosti jeho účelu očekávat vznik škod zvěří bez ohledu na přiměřená opatření k předcházení škodám, a to v míře poškození, kterou lze právem vnímat jako neúnosnou, protože svou povahu či rozsahem zcela maří účel pěstování. Pokud tyto znaky nejsou přesvědčivě naplněny, nelze konkrétní plodinu důvodně prohlásit za vysokocennou. Ceny samy o sobě nejsou určujícím kritériem, kolísají, mohou být podkladem pro vyčíslení škody, nikoli podkladem pro rozhodnutí o vysokocennosti, které upravuje práva a povinnosti (škody způsobené zvěří se nehradí) na neurčitou dobu dopředu bez ohledu na reálný vývoj cen. Žalovaný se neztotožnil ani s žalobcem ani se správním orgánem I. stupně, který odkázal na metodickou příručku. Žalobce podle důkazů přiložených k odvolání připustil, že

ziskovost zeleniny je vysoká, avšak v obou případech postrádal žalovaný argumentaci.

[31] Při jednání dne 31. 3. 2014 žalobce uvedl, že největšími škůdci jsou zajíc polní a srnčí zvěř, kedlubny pěstovali v roce 2013 na ploše 15 ha v počtu 120.000 ks, z toho 21.000 ks bylo poškozeno. K předložené fotografii pozemku s oplocením žalobce potvrdil, že takto vypadalo oplocení i v době pěstování kedlubnu. Část oplocení souběžná se silnicí byla dokončena dva dny po výsadbě kedlubnu, před uzavřením bloku kontrolována v rojnici třemi lidmi, zvěř nebyla uzavřena. Zbylé tři strany oplocení byly dokončeny před výsadbou kedlubnu zdvojeným oplocením vzdáleným 10 cm od sebe ve stejné výšce. Šlo o dřevěné kůly a lesnické pletivo 150 cm vysoké. Každá plodina je pro zvěř atraktivní, i uživatelé honitby by měli zabránit vzniku škod, oplocení poškozené nebylo. Myslivecké sdružení Mezivodí zaznamenalo výrazný úbytek zajíce polního, sloveno bylo v roce 2013 celkem 7 zajíců, a to po dohodě s žalobcem. Atraktivní kedluben je již proto, že pěstební pozemek musí být oplocen. Svědek Ing. S. za Myslivecké sdružení Mezivodí dosvědčil, že každé ráno v květnu až červnu 2013 na předmětném bloku viděl dva zajíce, jak se tam dostali, neví, informoval o tom žalobce. K dotazu správního orgánu, kde bylo oplocení poškozené, svědek vypověděl, že o tom žalobce informoval. Po dohodě s žalobcem provádějí drobné úkony i myslivci – pachové ohradníky v případě čínského zelí. Z hlediska kedlubny nebylo ze strany mysliveckého sdružení prováděno nic. K dotazu správního orgánu, jaká opatření je vhodné provést, svědek vypověděl, že musí být provedeno důkladné oplocení – jaké, je na zvážení pěstitele. K opakovanému dotazu svědek uvedl, že stavy zajíců se rapidně snižují, ke dni 31. 3. 2014 to bylo 56 zajíců v honitbě, ke dni 31. 3. 2013 celkem 118 zajíců.

[32] Za Honební společenstvo Troubky, Henčlov, se dostavil Ing. B. S. a vyslovil politování s tím, že se to mělo řešit ve smlouvě o pronájmu honitby, kdy pronajímatel honitby měl spolupracovat s pěstitelem. Měli by provést společná opatření, aby ke škodám nedošlo. Ke škodám dojde vždy, myslivost a pěstování zeleniny nejdou k sobě, pokud se spolu nedomluví, i pro následující období.

[33] Správní orgán I. stupně ustanovil jako znalce Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i., aby (v souladu se závazným právním názorem podle rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2014) posoudil, zda kedluben je vysokocenná plodina ve vymezené lokalitě vzhledem k míře jeho atraktivity pro zvěř, způsobu a formě pěstování, jedinečnosti v lokalitě a riziku škod zvěří, včetně přiměřených opatření k předcházení škodám.

[34] Ve svém odborném stanovisku Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i., dne 17. 4. 2014 odkázal na zákonnou úpravu, nutnost, aby pěstitel provedl preventivní opatření, odpovědnost zůstává na něm. Vysokocennost atraktivních plodin, jako je zelenina, lze stanovit pouze tehdy, jsou-li pěstovány jako šlechtitelský materiál nebo plodiny určené pro pokusné či výzkumné účely včetně vazeb na vývojová stadia plodin dotovaných a zdravotně nezávadných. V tom je právě ta zvláštnost, která je odděluje od běžného pěstování plodin. Jde o pěstování plodin

zkušebně, plodin šlechtitelského charakteru, např. mj. zelenina. Jde také o plošné vymezení, požadovanou ochranu proti škodám. Pěstitelé musí velmi pečlivě zvažovat pěstování takových plodin v lokalitách, kde hrozí potenciální nebezpečí vzniku škod, které může v návaznosti na atraktivitu plodin způsobovat zvěř. Proto je třeba pěstování orientovat na pozemky nehonební, a pokud jsou pěstovány takové plodiny na pozemích honebních, musí pěstitel provést potřebnou ochranu (oplocení) k zabránění škodám. Současně tím však vlastník pozemku zamezí vstupu uživateli honitby a znemožní mu výkon práva myslivosti, včetně možnosti plašit, lovit zvěř a vyhánět ji z prostoru. Uvedená úskalí lze řešit dohodou. Pokud vlastník pozemku řádně pozemek neoplotí, je plně odpovědný za vzniklé škody. Orgány státní správy myslivosti by měly vyjmout oplocené pozemky z honitby. Plodiny pěstované v systému IPZ mají svůj význam a především spotřebitelskou hodnotu, jsou náročnější na pěstování, dotovány, o to větší význam má jejich ochrana před škůdci, ochrana před zvěří byla žalobcem podceněna, stejně jako klasifikace a charakter pěstované plodiny v návaznosti na její zvláštnosti jako vysokocenné plodiny. Kedluben je běžně pěstovanou plodinou v dané lokalitě, nelze však směřovat pro své zvláštnosti a charakter kedluben pěstovaný v IPZ s běžně pěstovaným kedlubnem. Zvláštnostmi jsou vysoká kvalita takto pěstovaného kedlubnu, ekologicky přijatelná metoda jeho pěstování, řazená mezi organické a konvenční pěstování, je přechodem k bio-produkci, tvoří přechodný stupeň, čímž se nestává ryze konvenční metodou, jak uvedl znalec Ing. Igor Hájek. V IPZ se minimalizují cizorodé látky, zvyšují se ekologická a hygienická kritéria při pěstování. Zelenina s ochrannou známkou IPZ je systematicky kontrolována. Přítomnost škůdců musí být pravidelně kontrolována pěstitelem, což žalobce důsledně neplnil. Zelenina v IPZ je zdravější, chutnější, bezpečná, pěstována pod trvalým dohledem, nezaměnitelná a šetrnější k životnímu prostředí. Jde o nový druh zeleniny, který se stává současně atraktivnější i pro zvěř. Část posudku znalce Ing. I. H. je nepřezkoumatelná, nejsou zde zdroje či fotografie. Závěrem Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i., shrnul, že pěstování vysokocenné plodiny v honitbě žalobce nedocenil a nerespektoval zákona o myslivosti; podcenil vznik škod a nemůže tak uplatnit nárok na náhradu škody; nebyla doceněna vzájemná spolupráce s uživatelem honitby, prioritou poškozeného žalobce bylo žádat náhradu škody a přenesení odpovědnosti za škodu, což bylo neakceptovatelné; v systému IPZ nebyla provedena řada opatření k ochraně plodiny (řádné oplocení, kontrolní činnost aj.).

[35] Dne 25. 4. 2014 byli vyzváni účastníci řízení k vyjádření se k podkladům rozhodnutí, posudek jim byl rozeslán.

[36] Žalobce namítl proti tomuto posudku, že jde o všeobecné pojednání, vyjádření ke správním postupům a podkladům rozhodnutí, formulace zadání posudku neodpovídá závěr posudku, znalecký ústav si nevyžádal žádné doklady pro zhodnocení plodiny, jen přijal hodnocení o vysokocennosti učiněné správním orgánem I. stupně v rozhodnutí a k otázce vysokocennosti a jejím znakům se nevyjadřuje. Ústav se nezabýval atraktivitou pro zvěř, způsobu a formě pěstování kedlubnu, jedinečností v lokalitě a riziku škod zvěří, včetně přiměřených opatření proti škodám. Spíše suploval roli odvolacího orgánu. Žalobce navrhl doplnění posudku.

[37] Dne 2. 6. 2014 vyzval správní orgán I. stupně účastníky řízení k vyjádření k pokladům rozhodnutí s tím, že po uplynutí pětidenní lhůty bude rozhodnuto ve věci.

[38] Dne 23. 5. 2014 provedla oprávněná úřední osoba správního orgánu I. stupně ohledání na místě a pořídila popis místa, zjištění a fotografie.

[39] K elektronické zprávě správního orgánu I. stupně o poškození oplocení zjištěného oprávněnou úřední osobou dne 23. 5. 2014 žalobce uvedl, že po deštích a vichřici se ploty vyvracejí. Žalobce nebyl nikdy žádným myslivcem za posledních 20 let upozorněn na chyby v oplocení.

[40] Správní orgán I. stupně v rozhodnutí o vysokocennosti kedlubnu ze dne 11. 6. 2014 popsal průběh správního řízení a uvedl, že za vysokocenné plodiny lze považovat některé druhy léčivých a aromatických plodin, šlechtitelský materiál obilovin a ostatních plodin. Sporná je otázka zeleniny, kde záleží na podmínkách (oblasti ap.) jejího pěstování. Jde o správní uvážení. Z důvodu potřeby odborného hodnocení vyžádal správní orgán znalecký posudek. Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i., dodal odborné stanovisko, které obsahovalo odborné informace a zpracoval ho doc. Ing. J. M., CSc., spoluautor metodické příručky *Uplatňování náhrad škod způsobovaných zvěří*, vydané Ministerstvem zemědělství naposled v roce 2012. Odborné stanovisko bylo užito nikoliv jako důkaz znaleckým posudkem, ale lze jej užít podle § 127 o. s. ř., což není možné pro správní orgány podle správního řádu. Posudek Ing. H. dodaný žalobcem posoudil správní orgán nikoliv jako znalecký posudek (neměl náležitosti), ale jako vyjádření odborníka – znalce v oblasti ceny a odhady – ekonomika – v oblasti zemědělství a myslivosti. Dalším podkladem rozhodnutí byl znalecký posudek Ing. S. K., dodaný uživatelem honitby. Ačkoli oba posudky vycházely z metodické příručky, jejich závěry jsou diametrálně odlišné. Tabulka z metodické příručky nemůže vylučovat, že plodina je vysokocenná. Pro honitbu Troubky jsou rozhodnutím ze dne 5. 3. 2003 čj. Zem-8547/9346/02-55-II-He stanoveny minimální a normované stavy mj. zajíců, tj. 54 – 263 ks na 1.098 ha. V tomto rozpětí jsou uživatelé honitby dány povinností udržovat chovy. Kedluben je v lokalitě Troubky atraktivní a vyhledávanou plodinou pro srnčí i zaječí zvěř. Z úřední činnosti je správnímu orgánu známo, že uživatelem honitby je vykazován trvalý výskyt této zvěře a podle sčítání uvedl jejich počty k 31. 3. 2013 a 2014 (129, resp. 56 zajíce polního). I když počty zajíců klesají a s tím i míra rizika pro pěstování kedlubnu, jejich výskyt je zřejmý. Žalobce sám označil zajíce polního jako rizikového pro pěstování kedlubnu. Byť byl zaznamenán zajíc polní na daném pozemku jen ve 2 ks, zřejmě měl dost času či pronikal na pozemek opakovaně a poškodil z přepokládané sklizně 90.000 ks kedlubnů celkem 21.000 ks, tj. 1/6 z celkového vysazeného počtu 120.000 ks. Správnímu orgánu nenáleží zkoumat, zda škoda nevznikla i z jiných příčin. Samotný malý počet výskytu zajíce polního a relativně značného počtu poškozených plodin naznačuje míru atraktivity plodiny. Při úvaze, že zajíc polní je nejrizikovější druh zvěře zejména košťálové zeleniny, jej k tomuto předurčují biologické a etologické předpoklady. Zajíc polní je v odborné literatuře - učebnicích myslivosti popsán jako druh, který je potravně vyhraněný, selektivní příjemce potravy, tedy potravní specialista. Pastvě se zajíc obvykle věnuje

intenzivně v ranních hodinách od svítání do 8. h a odpoledne jejich aktivita je zvýšená po 15. h. Doba pastvy nemusí korespondovat s dobou provádění prací na pěstebních plochách. Na pastvě se jedinci shromažďují u atraktivních zdrojů potravy, bez agresivity, vytvářejí sociální skupiny, které udržují důsledné odstupy. Mezi vyhledávaná dužnatá krmiva coby zdroje vody a eventuálně vitamínů patří i kedluben (Bukovjan, K. a kol. *Metody příkrmování zaječí zvěře*, www.agris.cz/clanek/119710 či skripta české zemědělské univerzity v Praze: home.czu.cz/webdav.php?seo=kusta/ke-stazeni/&file=/p_7_zajic.pdf). Zajíc je typický býložravec. Louky byly postupně likvidovány, alternativní vyhledávanou potravina je i kedluben. V honitbě Troubky je plocha intenzivně obhospodařována, z celkové honitby 1.129 ha tvoří zemědělská půda 928 ha a ostatní plochu tvoří např. nezpevněné cesty. Zajíc polní je tak pro pěstování kedlubnu nejrizikovější zvěř a kedluben je nejatraktivnější pro zajíce polního (po srnčí zvěři), kde tvoří podíl v jeho potravní skladbě dužnaté krmivo a na jaře a v létě i s ohledem na sucha vyhledává zajíc kedlubnu jako zdroj vody. Kedluben je pěstován pro bulvu, mladé zelené listy obsahují řadu vitamínů a minerálů. Podle posudku Ing. Křenka (posudek mysliveckého sdružení Mezivodí) je předpokládána výtěžnost 75 %, realizační cena je 5,10 Kč/ks, v čemž se shoduje s Ing. H. (posudek žalobce). Podle správního orgánu v nákladech na pěstování není zohledněna ochrana proti škůdcům. Dále správní orgán odkázal na nepoměr vynaložených prostředků na pěstování jiné zeleniny a kedlubnu podle tzv. zelené zprávy Ústavu zemědělské ekonomiky a informací za rok 2013. Správní orgán popsal opětovně jako v minulém rozhodnutí oblast, kde je kedluben pěstován a dodal popis zjištěného stavu oplocení po vlastním ohledání dne 23. 5. 2014 s poškozením na několika místech v době sklizně. S odkazem na charakteristiku plodiny jako vysokocenné ve vyžádaném odborném stanovisku ve vazbě na lokalitu, stav ochrany oplocením nebo podmínek, které maří účel pěstování, shledal správní orgán I. stupně kedluben jako výrazně atraktivní pro zvěř a zejména pro zaječí zvěř pro obsah látek a významného podílu vody, která je významná v letním období v biotopu zajíce, kde jsou obhospodařované zemědělské plochy. V červenci a na začátku srpna 2013 bylo výrazně suché období s nezvyklým počtem tropických dnů, poté bylo nezvykle suché a teplé zimní období. Zajíc polní hledá zdroje vody hlavně v plodinách. Kedluben se pěstuje od jarních odrůd až po podzimní sklizně a poskytuje zvěři průběžnou potravní nabídku. Počáteční investice ve formě přímých nákladů pro pěstování kedlubny je až desetinásobná oproti jiným běžně pěstovaným plodinám. Výši nákladů by měla odpovídat i míra ochrany pěstební plochy. Mechanická ochrana pěstování kedlubnu je v podmínkách honitby Troubky existenční nevyhnutelnost pro plodinu. Oplocení musí být po celém obvodu, přiléhat k povrchu terénu a navzájem na další oplocení. Správnímu orgánu I. stupně je známo z úřední činnosti, že Ing. J. M. z H. přesunul pěstování kedlubnu z důvodu neustálého pronikání zajíce polního na pěstební plochu na menší pole v sousedství, do blízkosti sídelního útvaru pro lepší ochranu. Nakonec i samotný žalobce umístil pěstování kedlubny do oplocených částí polí. Přitom pro zvěř neatraktivní pažitka a petržel se pěstují vedle oplocené plochy. Žalobce sám každoročně na odlišných plochách předurčuje vysokocennost plodiny pro zvěř.

[41] K odvolacím námitkám, obdobným jako v žalobě, žalovaný souhlasil s tím, že uživatelé honiteb nemohou být ohroženi odpovědností, které nemohou dostat.

Pozitiva z výkonu práva myslivosti (včetně nepeněžních požitků) by převážila negativa spojená s neúměrnou odpovědností. Proto zákon riziko škod na vysokocenných plodinách přenáší na pěstitele těchto plodin. V opačném případě by hrozilo, že by honitbu neužíval žádný subjekt a je otázkou, jak by péči o tuto svěřenou část ekosystému (populace volně žijící zvěře) zajistil stát. Porovnání různých plodin má za účel zjistit, která může být vysokocenná. Ačkoli zákon o myslivosti výslovně nezmiňuje atraktivitu či exotičnost plodiny pro zvěř jako důvod k prohlášení vysokocennosti, tato stránka zásadním způsobem ovlivňuje riziko škod a vysokocennosti plodiny. Čím atraktivnější je plodina, tím méně je účinná prevence před vznikem škod řádným mysliveckým hospodařením a tím více je důvodné prohlášení plodiny za vysokocennou. Právě taková plodina vyžaduje maximálně účinnou ochranu pěstitele a radikálně snižuje možnosti uživatele honitby ovlivnit výši škod. Aby byl ekonomicky realizovatelný druh výpěstku na trhu, nemohou se významně lišit jejich ceny od různých pěstitelů. Správní orgány se zabývaly řádným hospodařením uživatele honitby v předmětné honitbě. Pokud by uživatel honitby své povinnosti neplnil, nelze odůvodnit omezení odpovědnosti uživatelů honiteb institutem vysokocennosti plodiny. Posouzení dané otázky znalcem není přenášením pravomoci na znalce. Rozhodnutí ve věci vydává správní orgán. Lhůta pěti dnů k seznámení se s podklady rozhodnutí je hraniční, avšak žalobce mohl využít § 41 odst. 2 správního řádu a požádat o její prodloužení. Správní orgán informoval účastníky řízení o možnosti vyjádřit se až do vydání rozhodnutí. Dne 23. 5. 2014 při ohledání zjistil správní orgán jen to, co nebylo mezi účastníky sporné a znali to. Navíc toto zjištění nemělo zásadní význam pro posouzení věci. Žalobcem postrádané formality při ohledání nepovažoval žalovaný za vadu, která by zpochybnila odvoláním napadené rozhodnutí. Ani znalec Ing. K., který je znalcem v oboru myslivosti, nezasáhl do pravomocí správního orgánu. Názor znalce byl pouze jedním z podkladů. Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i., je znaleckým ústavem v oblasti zemědělství, v oboru myslivosti jsou znalci jen fyzické osoby. Žalovaný ve shodě s žalobcem zjistil, že posudek výzkumného ústavu neobsahuje informace potřebné pro rozhodnutí. Nekonkretizovaná atraktivita plodiny pro zvěř nepostačuje pro prohlášení za vysokocennou. Správní orgán zkoumal konkrétní míru atraktivity předmětné plodiny. Pokud by oplocení honebního pozemku mělo za následek změnu na nehonební, pominul by důvod se vysokocenností plodiny zabývat. Oplocení je obvyklým způsobem ochrany zemědělských i lesních kultur, který svědčí pěstiteli ve sporu o náhradu škody. Obecně uznávaná vysoká cena šlechtitelských a vědeckých plodin se odvíjí od jedinečnosti a někdy věcné nenahraditelnosti újmy, což lze vyjádřit vysokou cenou ztráty. Zde je pak využití institutu vysokocennosti důvodné. Podle žalovaného nelze vyloučit důvodnost prohlášení za vysokocennou i jinou plodinu než šlechtitelskou a pro vědecké účely. Uživatel honitby odpovídá za škody na honebních pozemcích i bez zavinění. Institut vysokocennosti má opodstatnění v případě, kdy lze právem očekávat, že neodvratné poškození určité plodiny zvěří v dané honitbě neguje formou náhrad škody účelnost provádění souboru činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři podle § 2 písm. a) zákona o myslivosti. V takovém případě se nejedná o zneužití institutu vysokocennosti, ale o oprávněnou ochranu uživatele honitby, který řádně myslivecky hospodaří. Závěrem žalovaný přitakal žalobci, že uživatelé honiteb nemohou vznik škod stoprocentně ovlivnit, mohou je jen minimalizovat. Žalovaný se

ztotožnil s výrokem o vysokocennosti kedlubnu, shromážděním podkladů pro rozhodnutí, všechna zjištění tvořila logický a uzavřený okruh úvah s jednoznačným závěrem. Žalovaný poukázal na potravní atraktivitu plodiny jako na významný faktor. Sám žalobce dal zapravdu správním orgánům svým tvrzením, že žádná ochrana není stoprocentní, protože zajíc oplocení podhrabe nebo přeleze. Podle žalovaného je na pěstiteli, aby sám zvolil vhodnou lokalitu, druh plodiny, způsob pěstování a míru ochrany plodin, aby nebyl případnými vlivy vnějšího okolí krácen na zisku z pěstování. Pokud ke škodám došlo, otázka preventivní odpovědnosti a náhrady škody není předmětem řízení o vysokocennosti plodiny.

[42] Součástí spisu jsou roční výkazy o honitbě, stavu a lovu zvěře za léta 2013 a 2014.

[43] Součástí správního spisu je dále výtisk článku „Vysokocenné plodiny ve vztahu k myslivosti“ z časopisu Svět myslivosti č. 12/2007, zdroj: www.silvarium.cz, vytištěno 11. 12. 2013.

[44] Součástí spisu je i rozhodnutí Magistrátu města Olomouce ze dne 30. 9. 2003, čj. ŽP mysl. 6562/03-Číž, o tom, že chmel pěstovaný společností Tršická zemědělská a. s. v komplexu Zátěš v k. ú Tršice podle přiložené mapy je vysokocenná plodina. Tento charakter jmenované plodiny dává výnosnost.

[45] Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[46] Podle § 2 písm. a) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění účinném od 1. 7. 2014, *pro účely tohoto zákona se rozumí myslivostí soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí českého národního kulturního dědictví.*

[47] Podle § 52 odst. 1 zákona o myslivosti uživatel honitby je povinen hradit:

- a) škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech,
- b) škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech způsobila zvěř.

[48] Podle § 53 zákona o myslivosti *(opatření k zábraně škod působených zvěří) vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, přičemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může učinit se souhlasem vlastníka honebního pozemku uživatel honitby. Ustanovení zvláštních právních předpisů ukládající vlastníkům, popřípadě nájemcům honebních pozemků provádět opatření k ochraně před škodami působenými zvěří nejsou dotčena.*

[49] Podle § 54 odst. 1 zákona o myslivosti (*neuhrazované škody způsobené zvěří*) *nehradí se škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních, na vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří, na neoplocených květinových školkách nebo zahradách ovocných a zelinářských, na stromořadích a stromech jednotlivě rostoucích, jakož i na vysokocenných plodinách. O tom, která plodina je vysokocenná, rozhoduje v pochybnostech orgán státní správy myslivosti. Nehradí se rovněž škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách a dále škody na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud osoba, která plodiny uskladnila, neprovedla zároveň opatření za účelem účinné ochrany proti škodám působeným zvěří.*

[50] Podle § 54 odst. 2 zákona o myslivosti *nehradí se rovněž škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám působeným zvěří, na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše.*

[51] Hlavní spornou otázkou bylo, zda je kedluben pěstovaný na shora citovaných honebních pozemcích vysokocennou plodinou. Tato otázka tvoří ve své podstatě předběžnou otázku pro soukromoprávní spor o náhradu škody. Pravomoc správního úřadu rozhodnout o této otázce je dána v § 54 odst. 1 zákona o myslivosti.

[52] Jak správně poukázali účastníci soudního řízení správního, pojem *vysokocenná plodina* není v právu definován a neexistuje ani seznam vysokocenných plodin. Jde tak o neurčitý právní pojem, který bylo třeba vyložit ve správním řízení. Přezkum ve správním soudnictví je pak přezkumem nikoli správního uvážení, které podléhá přezkumu pouze z hlediska, zda nepřekročilo meze správního uvážení nebo zda nebylo zneužito (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), ale v daném případě jde o plný a meritorní přezkum interpretace neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav, a to v souladu s § 75 s. ř. s. (k odlišení přezkumu správního uvážení a neurčitého právního pojmu ve správním soudnictví srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 28. 1. 2015, čj. 1 Azs 200/2014 - 27).

[53] Při výkladu pojmu vysokocenná plodina je nejdříve třeba vyjít z textu § 54 odst. 1 zákona o myslivosti a provést jazykový (gramatický) výklad, provést prvotní přiblížení se aplikované právní normě. Vysokocenná plodina je plodina, která má vysokou cenu. Zákon již dále nerozvádí, pro koho, zda pro pěstitele, na trhu, pro člověka či pro zvěř. *Cena*, stejně jako *vysoká cena*, jsou pojmy, používané v běžné mluvě [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 26. 11. 2009, čj. 2 As 37/2009 – 62, podle kterého není-li pojem (zde nerozpustné nečistoty) definován v právním předpise jinak, je třeba mu při jeho výkladu přisoudit takový význam, jaký má v běžném jazyce]. Cenu je třeba proto chápat jako hodnotu, směnný poměr, a to v daném místě a v daném čase (srov. i <https://cs.wikipedia.org/wiki/Cena>). Soud se přiklonil k posuzování vysokocennosti proto, že jde o běžnou praxi, což dokládá

i komentář k § 54 zákona o myslivosti (Petr, Bohuslav. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Wolters Kluwer, Praha, 2015, s. 218).

[54] Správní orgán I. stupně provedl částečně taktéž historický výklad, či spíše odkaz na historická znění daného ustanovení, a to ve svém rozhodnutí ze dne 20. 12. 2013 (první rozhodnutí).

[55] Podle § 24 odst. 5 zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti, *škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních nebo vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří (příhrnutí hlíny, ochranný nátěr apod.), dále na neoplocených zahradách ovocných a zelinářských nebo na květinových školkách, stromořadích nebo na stromech porůznu rostoucích, anebo na pozemcích s vysokocennými plodinami se nenahrazují. O tom, která plodina je vysokocenná, rozhoduje v pochybných případech okresní úřad.*

[56] Podle § 41 odst. 5 zákona č. 225/1947 Sb., o myslivosti, *škody způsobené zvěří na pozemcích nehonebních, na vinné révě neošetřené podle odstavce 4, dále v neoplocených zahradách ovocných, zelinářských nebo květinových, školkách, stromořadích nebo na stromcích po různu rostoucích nebo na pozemcích s vysokocennými plodinami se nenahrazují a jejich majitel je má sám zabezpečiti proti škodám zvěře. O tom, která plodina je vysokocenná, rozhoduje v pochybných případech okresní národní výbor, po slyšení Jednotného svazu zemědělců a Československé myslivecké jednoty.*

[57] Podle § 47 odst. 2 vládního nařízení č. 127/1941 Sb., o myslivosti, *škoda, kterou zvěř způsobí na zahradách, ovocných zahradách, vinicích, školkách, stromořadích, na jednotlivě stojících stromech, na lesních kulturách, nebo na zahradních nebo jiných zvláště cenných rostlinách, pěstovaných ve volnosti, se nehradí, jestliže bylo opominuto zřídit obvyklá ochranná opatření, která za obvyklých okolností vystačují k odvrácení škody.*

[58] Podle důvodové zprávy k návrhu aktuálního zákona o myslivosti (sněmovní tisk č. 788/0, www.psp.cz) *návrh právní úpravy opouští u škod způsobených zvěří dosavadní neúnosnou odpovědnost uživatele honitby za výsledek a přejímá v podstatě obecnou odpovědnost za zavinění, spatřovanou v tom, že v jednaní či opomenutí uživatele honitby je shledávána příčina vzniklých škod. Rozsah náhrady škody, lhůty pro uplatnění nároku apod. se přejímají z dosavadní právní úpravy.*

[59] Bližší úvahy, než citaci historických znění z roku 1962 a 1947, však správní orgány neprováděly. Porovnáním citovaných historických znění se současným zněním § 54 odst. 1 zákona o myslivosti ohledně institutu vysokocennosti plodiny soud dospěl k závěru, že je obsahově obdobné (zejména od roku 1947). Záměr zákonodárce a tím i teleologický výklad (čili tzv. účelový, tj. podle účelu a smyslu normy) je trvalý a kontinuální. Nejvýstižněji smysl dané normy popisuje výslovně znění z roku 1947: vysokocenné plodiny si má sám majitel pozemku zabezpečit proti škodám zvěře. Naopak, v historických zněních nelze dohledat

u vysokocenných plodin stanovení objektivní odpovědnosti (tj. za výsledek), jak tvrdí důvodová zpráva.

[60] Systematickým výkladem, resp. důkazem podobností lze dospět ke stejnému závěru jako podle jiných druhů výkladu, resp. je doplnit. Uživatel honitby nehradí škody na vysokocenných plodinách stejně jako *na vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří, na neoplocených květinových školkách nebo zahradách ovocných a zelinářských, na stromořadích a stromech jednotlivě rostoucích. ... Nehradí se rovněž škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách a dále škody na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud osoba, která plodiny uskladnila, neprovedla zároveň opatření za účelem účinné ochrany proti škodám působeným zvěří.* Podle § 54 odst. 2 zákona o myslivosti se *nehradí rovněž škody na lesních porostech chráněných oplocením proti škodám působeným zvěří, na jedincích poškozených jen na postranních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním nebo vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1 % jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž poškození jedinci musí být rovnoměrně rozmístěni po ploše.* Již porovnáním vysokocenné plodiny s uvedenými druhy rostlin nebo způsoby jejich pěstování je zjevné, že škoda se nahradí na plodinách neochráněných proti poškození či požití (sežrání) zvěří. Dále se z tohoto výkladu podává, že plodiny, u škod na nichž se nelze hojit na uživateli honitby, charakterizuje atraktivita pro zvěř, pro pěstitele a současně nepřítomnost či nemožnost ochrany před volně žijící zvěří. Tyto vlastnosti mají všechny demonstrativně (příkladem) vyjmenované rostliny při stanoveném způsobu pěstování společné.

[61] V dané věci je dle soudu třeba uvážít všechny relevantní okolnosti věci. Podle § 2 odst. 4 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) *správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.*

[62] Konkrétně v posuzovaném případě správní orgány zohlednily jak tržní cenu kedlubnu, tak jeho hodnotu coby potraviny pro zajíce polního ve vymezené lokalitě.

[63] Tedy vysokou cenu, a to pro pěstitele, resp. jeho zákazníky, tak atraktivitu pro volně žijící zvěř, zde zajíce polního.

[64] Žalovaný sice zahrnul jako vysokocennou plodinu takovou, která je jedinečná, zároveň ale připustil, že vysokocennou může být i plodina bez tohoto charakteristického znaku. S tím soud souhlasí, neboť pro zajíce bude atraktivní každý kedluben, a to i ten, který není pěstovaný v systému integrované produkce zeleniny, avšak je požitelný a požívaný (lidmi i zvěří). Rozpoznat kedluben pěstovaný v IPZ či mimo něj není pro poživatele většinou možné bez dalšího zkoumání, např. chemickým rozbořem.

[65] Cena plodiny je určována výnosností (rentabilitou), zahrnující nákladovost a výtěžnost čili prodejní cenu v daném místě a čase. Tou se zabývala napadená rozhodnutí a vyšla z údajů tvrzených žalobcem (vyčíslení škody přiložené k žádosti), údajů o ziskovosti a nákladovosti v posudku znalce Ing. H. dodaného žalobcem, z výpovědi žalobce dne 31. 3. 2014 a shodných (se znalcem Ing. H.) ekonomických údajů znalce Ing. K. (výtěžnost 75 % a prodejní cena 5,10 Kč za kedluben).

[66] Dalším kritériem pro posouzení vysokocennosti plodiny je ochrana plodiny proto škodám způsobeným zvěří, v daném případě oplocení pozemku. Provedené oplocení pěstebního pozemku žalobcem je dalším usvědčujícím důkazem toho, že si byl vědom atraktivity kedlubnu pro zvěř. Způsob provedení oplocení, resp. jeho poškození, neúplnost a neúčinnost byly prokázány výsledkem žalobce, fotografiemi z místního šetření a ohledání a výpověďmi svědků.

[67] Oplocení pozemku je nutno zahrnout do kritérií pro posouzení vysokocenné plodiny, protože jinak by toto kritérium nebylo posuzováno vůbec. Jinými slovy, pokud je rozhodnuto, že plodina je vysokocenná, škoda na ní se nehradí a již se neposuzuje, jaká opatření pěstitel provedl. V tom se soud ztotožňuje s žalobcem, že odpovědnost by byla fakticky objektivní, za výsledek, bez ohledu na zavinění. Objektivní odpovědnost pěstitele ani uživatele honitby nebyla úmyslem zákonodárce a ani není stanovena v textu § 54 odst. 1 zákona o myslivosti, což dosvědčuje i citovaná důvodová zpráva.

[68] Správní orgány zohlednily, že žalobce pěstoval kedluben na honebním pozemku, který se nacházel uprostřed mezi poli a jehož oplocení bylo navíc na více místech poškozeno, jak zjistily z výpovědi Ing. S. S. za Myslivecké sdružení Mezivodí dne 31. 3. 2014, dále z vlastního místního šetření dne 23. 5. 2014 a z elektronické odpovědi předsedy představenstva žalobce Ing. M. M. ze dne 27. 5. 2014. Tvrzení žalobce, že oplocení nebylo poškozeno, vyvrátily samotné tvrzení žalobce ze dne 23. 5. 2014, citovaná svědecká výpověď Ing. S. S. a ohledání provedené správním orgánem I. stupně.

[69] Pěstování kedlubnu na honebním pozemku zvyšuje riziko poškození, které nese pěstitel, protože je to právě on, kdo rozhoduje o tom, kterou plodinu kde vysadí. Obecně se jeví vysazení vysokocenné plodiny na honebním pozemku jako zcela nevhodné. Zvyšuje náklady na ochranu pěstebního pozemku pěstitelem a ty nelze přenášet na jiné osoby. Jinými slovy, ještě zvyšuje vysokou cenu pěstování plodiny. Na to ostatně upozorňovali ve své metodice mj. Ministerstvo zemědělství, správní orgány v napadených rozhodnutích či zástupci Mysliveckého Sdružení Mezivodí a Honebního společenstva Troubky, Henčlov při jednání dne 31. 3. 2014.

[70] Atraktivita kedlubny jakožto zdroje potravy, vody i živin pro zajíce polního byla v rozhodnutí podrobně popsána.

[71] K výkladu neurčitého právního pojmu vysokocenná plodina lze shrnout, že jde o plodinu, která s ohledem na konkrétní lokalitu vyžaduje především vysoké náklady na pěstování, má sníženou ekonomickou výtěžnost a je atraktivní (zejména

jako potravina) pro zvěř. Charakter plodiny jako vysokocenné pak předurčuje zvýšenou potřeby ochranu pěstebního pozemku či těchto rostlin před volně žijící zvěří.

[72] Soud neshledal vzhledem k výše uvedenému žalobní námitku nesprávného výkladu neurčitého právního pojmu *vysokocenná plodina* jako důvodnou. Žalobce neprokázal ve správním řízení a v soudním řízení správním ani nenavrhol k prokázání skutečnost, že pozemek, kde pěstoval kedluben, měl řádně oplocen a zabezpečen proti vniknutí volně žijící zvěře.

[73] Pro úplnost soud dodává, že ke stejnému závěru by vedlo i pojetí pozemku s kedlubny, pokud by byl podřazen v § 54 odst. 1 zákona o myslivosti pod pojem *zelinářská zahrada*. Kedluben je zelenina, což je obecně známo (srov. i označení jako nejžádanější košťálové zeleniny, jejíž původní forma se ve volné přírodě nevyskytuje, ve Wikipedii, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kedluben>). V souzené věci dle soudu jednoznačně nešlo o zahradu (srov. definici coby pozemku přilehlého obvykle k domu, příp. rekreačnímu obydlí či nacházejícímu se v obytné zóně: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Zahrada> - u soukromých pozemků je v 21. století obvykle správný název pro více či méně obdělávané, oplocené nebo neoplocené, zelené plochy u obytné budovy - *zahrada*). Proto se přiklonil soud u kedlubnu pěstovaného na poli uprostřed jiných polí k výkladu plodiny z hlediska vysokocennosti. Ve výsledku není důvod činit rozdíl mezi zeleninu pěstovanou na zahrádce a na poli.

[74] Soud souhlasí s žalobcem v tom, že charakter plodiny jako vysokocenné neurčuje plnění zákonných povinností uživatelem honitby. To je až otázkou sporu o náhradu škody a není předmětem přezkoumávaného a tohoto řízení. Plnění zákonných povinností uživatelem honitby cenu samotné plodiny neurčuje a není rozhodným kritériem vysokocennosti plodiny podle § 54 odst. 1 zákona o myslivosti a smyslu tohoto ustanovení.

[75] Soud se neztotožňuje s žalobcem v tom, že vysokocenná plodina je charakteristická pouze svou vysokou cenou, a už není třeba, aby byla atraktivní pro zvěř. Pokud by plodina nebyla atraktivní pro zvěř, ztrácela by právní úprava v zákoně o myslivosti a zařazení otázky náhrady škody způsobené zvěří smysl. Podle standardních interpretačních pravidel nelze vykládat právo tak, aby vykládané ustanovení bylo obsoletní a ztratilo význam. Ustanovení § 54 zákona o myslivosti se týká právě škod způsobených zvěří. Celá část šestá zákona o myslivosti pojednává o škodách způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěři. Jde zde o důkaz rubrikou, názvem ustanovení, který dnes ovšem není jednoznačně uznáván. Právě proto je podstatný obsah části šesté a § 54 odst. 1 zákona o myslivosti. A ten je právě věnován škodám působeným zvěří a atraktivita rostlin pro zvěř sehrává klíčový význam. Jinými slovy, pokud by zvěř rostliny nepoškozovala, § 54 odst. 1 zákona o myslivosti by vůbec neexistoval. Žalobcem navržený výklad by znamenal vytržení věci z kontextu a odporoval by komplexnímu posouzení věci v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu (cit. výše), systematickému a teleologickému výkladu. Atraktivita potravin pro zvěř je podle předmětného ustanovení a zákona jen jedním z měřítek.

[76] Soud dává zapravdu žalobci v tom, že zákon o myslivosti v případě škod způsobených zvěří má zvláštní úpravu odpovědnosti oproti obecné odpovědnosti za škodu podle občanského zákoníku. Odpovědnost za škodu ani náhrada škody nejsou předmětem tohoto řízení. Námitky, týkající se ochrany vlastnického práva, konkrétní opatření činěné na ochranu před vznikem škod uživatelem honitby a navazující námitky se mívají se souzenou věcí.

[77] Žalobce se mýlí v tom, že žalobce je povinen strpět na svých pozemích honitbu a nechat poškozovat zvěř svůj majetek. Ze systematického výkladu § 54 odst. 1 zákona o myslivosti plyne, že škody se hradí, pokud vznikly na oplocených pozemcích. To platí i pro vysokocenné plodiny, neboť není žádný důvod, aby pozemek s vysokocennými plodinami nebyl oplocen či jinak zabezpečen proti volně žijícím zvířecím škůdcům těchto plodin, tj. aby výklad a režim pro vysokocenné plodiny byl jiný než pro ostatní rostliny vyjmenované v § 54 odst. 1 zákona o myslivosti. Naopak, v případě vysokocenných plodin je třeba, aby je pěstitel chránil tím spíše a o to více. Pěstování kedlubnu na honebních pozemcích při daném výskytu zajíce polního bylo pro žalobce předvídatelné riziko.

[78] Správní orgány vzaly správně jako okolnost mající vliv na spornou otázku v úvahu i počet volně žijících kusů zajíce polního i stav okolních pozemků. Tento počet souvisí s kvalitou ochrany pěstebního pozemku oplocením. Prokázáno a nesporné bylo, že stavy zajíce polního se v dané lokalitě snižují a že kolem předmětného pozemku s kedlubny v roce 2013 se nacházela pole a nikoliv louky, kde by se mohl zajíc polní pást.

[79] Nedůvodná je námitka, že správní orgán přenesl posouzení vysokocennosti na znalce. Výklad neurčitého právního pojmu provádí správní orgán a v dané věci ho také provedl. Součástí interpretace pojmu bylo zjištění cen, nákladovosti a výnosnosti kedlubnu. V případě, že správní orgán tyto údaje nezná ze své úřední činnosti a nejsou obecně známé, zjišťuje je jakýmkoliv důkazem, kterým tyto skutečnosti lze prokázat (srov. § 51 správního řádu, podle kterého *k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek*). Tomu v souzené věci správní orgán dostál. Jako důkaz vyhodnotily všechna odborná posouzení – odborné stanovisko Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i., tzv. zelenou zprávu – zprávu Ústavu zemědělské ekonomiky a informací za rok 2013, obojí vyžádané správním orgánem I. stupně, dále odborné posouzení Ing. H., vyjádření Zelinářské unie k Integrovanému systému produkce zeleniny (obojí dodané žalobcem) a odborné posouzení Ing. K., doložené Mysliveckým sdružením Mezivodí. Všechny důkazy správní orgány posoudily a vyvodily z nich skutkové závěry, popsané podrobně v napadených rozhodnutích. Veškerá zjištění a závěry znalců správní orgán nepřejímal, učinil vlastní skutkové a právní závěry, z posudků vyšel toliko ze skutkových zjištění a hodnocení. Je pravdou, že posudky (zejména odborné stanovisko Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i., a částečně posudek

Ing. Křenka) nesprávně nahrazují úvahy (civilního soudu) ve věci náhrady škody a prevenční povinnosti, ty však správní orgán nepřejímal.

[80] Správní orgány obou stupňů shodně vyhodnotily, že odborné stanovisko Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i., nepřineslo k věci významné skutečnosti, a proto z něj nevycházely.

[81] S namítaným rozporem mezi posudky Ing. H. a Ing. K. souhlasil i správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí (...*závěry posudků byly diametrálně odlišné*...). Tento orgán argumentoval tím, že tabulka v metodické příručce nemůže určit vysokocennost plodiny, rozebral stavy zajíce polního v dané lokalitě a navazující riziko pěstování kedlubnu v dané honitbě, počty vysledovaných jedinců na předmětném pěstební pozemku (2 ks, zjevně opakovaně a s dostatkem času pro pastvu) a výsledné škody (1/6 z žalobcem tvrzené úrody a škody). Z těchto usvědčujících důkazů, o nichž nebylo mezi účastníky správního řízení sporu, vyvodil správní orgán závěr o atraktivitě kedlubnu pro zvěř, jmenovitě zajíce polního. Tento svůj závěr podpořil i charakteristikou zajíce, jeho běžných potravních nároků podle relevantní odborné literatury, kterou řádně citoval. Proti těmto závěrům žalobce nic nenamítal, naopak v žalobě souhlasil s tím, že zajíc požívá zeleninu, která mu chutná. Správní orgán zohlednil i možnosti potravy v daném místě tak, že louky tam zanikly a zajíc polní neměl (mnoho) jiných možností přežití. Přitom podtrhl potřebu ochrany pěstební pozemku oplocením a vhodnost pozemku k pěstování kedlubny. Ze znaleckého posudku, dodanému uživatelem honitby Mysliveckým sdružením Mezivodí správní orgán vyvodil, že vychází z metodické příručky. K posudku znalce Ing. H., který uzavřel, že kedluben pěstovaný v IPZ není ničím výjimečný a tím není vysokocenný, správní orgány uzavřely, že zvláštnost není znakem vysokocennosti a že každý kedluben je vysokocenný. S rozpory v závěrech posudků se tak správní orgány vypořádaly v souladu s provedeným výkladem pojmu vysokocennost plodiny.

[82] Žalobce měl možnost se seznámit se všemi podklady rozhodnutí. K tomu byl písemně vyzván dne 10. 12. 2013, dne 25. 4. 2014, dne 2. 6. 2014, při jednání dne 31. 3. 2014 a v odvolacím řízení při nahlížení do spisu dne 18. 6. 2014. Práva žalobce tak nebyla nijak zkrácena, a to ani stanovenou lhůtou v délce 5 dnů, jelikož soudu je z jeho praxe známo, že jde o obvyklou praxi správních orgánů v Olomouckém kraji a dále s ohledem na to, že žalobce se mohl vyjadřovat ve věci do vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně, resp. do vydání rozhodnutí o odvolání. Dne 2. 6. 2014 byl žalobce poučen, že po uplynutí určené lhůty bude ve věci rozhodnuto, tudíž okamžik vydání rozhodnutí nemohl pro žalobce být překvapivý. Žalobce měl možnost seznámit se s posudkem Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v. v. i., tento posudek byl doučen správnímu orgánu dne 24. 4. 2014. Posudek Ing. H. dodal správnímu orgánu žalobce sám. Posudek Ing. K. byl doručen správnímu orgánu dne 23. 4. 2014, dne 25. 4. 2014 byl žalobce vyzván, aby se seznámil s podklady rozhodnutí. Do doby rozhodnutí správního orgánu I. stupně dne 11. 6. 2014 uplynulo od 28. 4. 2014 (den doručení výzvy advokátu žalobce) asi šest týdnů.

[83] Závěrem soud shrnuje, že posouzení vysokocennosti plodiny zahrnuje zejména výnosnost pěstování konkrétní plodiny, atraktivitu pro zvěř a způsob ochrany provedený pěstitelem v daném místě a čase (oplocení apod.).

[84] Pro úplnost soud dodává, že nepovažuje za vhodné pěstování plodiny v honebním pozemku, resp. zřízení honitby na zemědělské půdě, o tom nebylo mezi účastníky správního ani soudního řízení. Obrana účastníků správního řízení v tomto směru však není předmětem tohoto řízení. Dále je otázkou, zda zákonodárce svěřil vhodně rozhodování o vysokocennosti plodin správním orgánům, byť jde o tradiční pojetí nejméně od roku 1941, v zahraničí však neexistuje a shora projednávané otázky spadají pouze do práva soukromého (srov. Cyrille de Klemm: Compensation for Damage Caused by Wild Animals, European Commission, 1996).

[85] Úspěšný žalovaný žádné náklady řízení nepožadoval a soud ze spisu žádné nezjistil, proto mu je nepřiznal, a neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, to vše podle § 60 odst. 1 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Olomouci dne 2. 3. 2016

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

JUDr. Martina Radkova, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu